संस्कृत

धर्मशास्त्र

अ. नं ४०

३२८ स्मृ ३९.

एकादशी निर्णय;

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(1)

श्रीगणेशायनमः॥ एकादश्यां पक्षद्वयेपि भोजननिषेधः॥ सर्ववर्णाश्रमसाधा
रणः॥ उपवासव्रतं तु गृहीणां कृष्णैकादश्यां निषिद्धं॥ तथा च पुराणं॥ शयनीबो
धनीमध्ये या कृष्णैकादशी भवेत्॥ सैवोपोष्या गृहस्थेन नान्या कृष्णा कदाचने
ति॥ अयमपि निषेधः पुत्रिण एव॥ सं[illegible] क्रोपवासं तु कृष्णैकादशिवासरे॥
चंद्रसूर्यग्रहे चैव न कुर्यात्पुत्रवान् [illegible]॥ वचनादित्यके॥ हेमाद्रौ तु गृहस्थ
मात्रस्य कृष्णायां निषेधः॥ पुत्रवत[illegible]यनीबोधनीमध्यवर्तिन्यामपीति मि
र्णीति॥ सर्वार्थानिषेधो नित्यप्रयो[illegible]ये॥ काम्यप्रयोगस्तु भवत्येव॥ पुत्र
वांश्च सभार्यश्च बंधुयुक्तस्तथैव च॥ सौउभयोः पक्षयोः काम्यव्रतं कुर्यात्तु
वैष्णवमिति स्मरणात्॥ एकादशी द्विधा॥ शुद्धा विद्धा च॥ सा प्रत्येकं त्रिधा॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(७)

न्यूना समा अधिकाश्च ॥ षड्विधापि पुनस्त्रिधा ॥ न्यूनाधिकसमद्वादशीक
त्वात् ॥ तथा च संग्रहः ॥ शुद्धा विद्धा द्वयानंदा त्रेधा न्यूनसमाधिके ॥ षट्प्रका
रा पुनस्त्रेधा द्वादश्यूनसमाधिके सेत्र ॥ इत्थमष्टादश भेदाः ॥ तत्र शुद्धाधि
का न्यूनद्वादशिकायां शुद्धाधिकर समद्वाद द्वादशिकायां च प्रथमायां सकाम उपवसेत्
सत् ॥ निष्कामस्तु परदिने विष्णुप्री[illegible]कामस्तूभयोः ॥ शुद्धा नान्यधिकसमासु
विद्धा नान्यधिकसमासु च षट्सु [illegible] द्वादश्यामेवोपवासः धिक्ये सर्वैर्द्वादश्येप
वोपोष्या ॥ १ ॥ विद्धन्यूनसमद्वादशिकायां तु पुत्रवद्गृहस्थानां यतीनां च द्वादश्या
मेवोपवासः ॥ अन्येषां तु विद्धैकादश्यां ॥ २ ॥ विद्धन्यूनन्यूनद्वादशिकायां तु सर्वैरे
पोष्या ॥ ३ ॥ विद्धसमद्वादशिका ॥ विद्धसमन्यूनद्वादशिकायां च सकामैरुपोष्या

॥२५

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(२८)

निष्कामे स्यात्कद्वादशी ॥ २१ ॥ २२ ॥ शुद्धाधिकसमद्वादशीकातु सर्वेषां परा ॥ २३ ॥ विद्धा
धिकन्यूनद्वादशीकातु सकामानां पूर्वा निष्कामानां तु परा ॥ २४ ॥ शुद्धन्यूनशुद्ध
समयोरेकादश्योः न्यूनसमद्वादशीकत्वेन चत्वारो भेदाः ॥ इह पक्षचतुष्टयेपि
शुद्धैकादश्यामेवोपवास इति सिद्धं ॥ २५ ॥ इदं चैकादशीव्रतं लिंगपुराण
रीत्या ज्ञेयं ॥ सौरपुराणरीत्या सौरं ॥ वैष्णवं तु प्रसिद्धमेव ॥ सूर्योदये कलाका
ष्ठामात्रमपि दशम्याश्चेदस्ति नद[illegible] भविष्यत्पुराणे ॥ दशमीशेषसंयुक्तो
यदि स्यादरुणोदयः ॥ वैष्णवैर्न तु [illegible] तद्दिनेकादशीव्रतमिति ॥ इमौ सूर्योदया
रुणोदयवेधौ स्मार्तवैष्णवयोर्व्यवस्थितौ ॥ वैष्णवास्तु विष्णुप्रीत्यर्थमुपवस
न्तीति ॥ माधवानवैधेतु ॥ पंचरात्राद्यागमोक्तदीक्षां प्राप्तास्ते वैष्णव इति स्थितं ॥
॥ ॥ इत्येकादशीनिर्णयः ॥ ॥ ॥ ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com